

Ροντέν. Διὰ τοὺς θέλοντας νὰ ἔχωσι πληρεστέραν γνῶσιν περὶ τοῦ μεγάλου γλύπτου, σγμελοῦμεν τί περὶ αὐτοῦ ἐν αὐτῇ ἐδημοσιεύθη. Βιογραφία μετὰ τῆς εἰκόνος του εἰς τέμον Γ' σελ. 73. Προτομὴ του *Fuvis de Chavannes* (φωτοτυπία) Τόμ. Α' σελ. 9.—Θλιψις, Τόμ. ΙΕ' σελ. 75.—Κριτικὴ περὶ τῶν ἔργων του τοῦ.

ΙΑ' σελ. 239.—Ἐντυπώσεις τοῦ *Mourey* ἐξ ἐπισκέψεως εἰς τὸ ἀτελιὲ τοῦ γλύπτου Τομ. Θ' σελ. 56.—Διάλεξις τοῦ Ροντέν περὶ τῆς Διδασκαλίας τοῦ ἀρχαίου, Τόμ. Δ' σελ. 124.—Μελέτη του περὶ τοῦ Γυναικείου κάλλους ἐν τῇ τέχνῃ, Τόμ. ΙΑ' σελ. 172.

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

“Ἡ χειρεργιὴ θεατρικὴ κίνησις ἥρχισε μὲ τὴν μετοκίνησιν τῶν θιάσων. Ὁ θίασος Κυβέλης, ἀφοῦ παρεχώρησε τὸ θέατρον του εἰς τὸν Βιλλάρ, ἐγκατεστάθη εἰς τὰ «Διονύσια», ἀντὶ τοῦ θιάσου Ἐνεκλεμέντος εἰς Πειραιᾶ. Ὁ θίασος Νίκα-Φύρος ἀνασυγκροτηθεὶς ἀπῆλθεν εἰς Λαμίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Θεσσαλίαν, δὲ θίασος Παπαϊωάννου μετεκομίσθη εἰς Καλάμαζ. Ἡ δεσπ. Κοτοπούλη συνεχίζει εἰς τὸ θέατρόν της τὰς παραστάσεις της, τὰ δὲ «Ολύμπια» στεγάζουν διμιλητὰς καὶ τὸν νέον θίασον τοῦ κ. Μαδρᾶ. Ἡ κ. Ἀφεντάκη τέλος δι' ἐνὸς ἀλματος ἀπὸ τοῦ Κεντρικοῦ μετεπήδησεν εἰς τὸ μεγαλείτερον τῶν χειμερινῶν θεάτρων, τὸ Δημοτικόν, διὰ μίαν τριμηνιαν. Κατήρτισε τρῆμα μελοδραματικόν, μὲ τὰς κορυφὰς τοῦ Ἑλλην. Μελοδράματος, ἦτοι τὸ ζεῦγος Βλαχοπούλου, τὸν Μωραΐτην, Ἀγγελόπουλον, προσῆλη φθεισῶν τῆς δεσπ. Περπινιᾶ, καὶ τὴν δεσπ. Φράου.

“Ο πόλεμος ἔνας τέτοιος μάλιστα πάγκοδιμος πόλεμος, ἀγάντι νὰ πλουτίσῃ μὲ ὑπερόχους ἐμπνεύσεις τὸ διεθνὲς δραματολόγιον, ἀπ' ἐγαντίας τοῦ ἐφόρτωσεν εἰς τὴν ράχιν ποιοτικίας, μειούσας τὴν φήμιην γνωστῶν συγγραφέων. Κανὲν ἔργον ἐπιβολῆς, πρωτότυπον, μεγαλοπρεπὲς δὲν προήλθεν ἐκ τῶν μεγάλων πολεμικῶν γεγονότων. Ὄλα εἶνε εἰς τὸ αὐτὸν καλοῦπτι κατασκευασμενά, ορητοικά, προπαγανδιστικά, ἔργα εὐκόλου συγχινήσεως, προσείρουν ἐνθουσιασμοῦ, χωρὶς νέας ἰδεας, χωρὶς συγκλονιστικά αἰσθήματα. Καὶ ὁ Νικοντέμι καὶ ὁ Μπαταΐγ οἱ ἀριθμοῦντες ἴκανας ἐπιτυχίας, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀρθοῦν ὑψηλότερα τοῦ συνήθους ἐπιπέδου τῶν πατριωτικῶν ἔργων. Ἡ κ. Ἀμαζών τοῦ Μπαταΐγ, τὴν δόπιαν ἐξέλεξεν ἡ κ. Κυβέλη διὰ τὴν τιμητικὴν τις ὡς ἔργον ἐπίκαιον, εἴγε τοῦ χειρότερον ἔργον τοῦ Γάλλου συγγραφέως. Ὅποθεσις θίγουσα τὰ ὄρια τοῦ τετριμένου, ἀλλὰ καὶ τοῦ μὴ ὑποφεροῦ.

“Ἐγας σύζυγος, μὴ στρατεύσιμος, λόγῳ τῆς ἡλικίας του, παρακινούμενος ἀπὸ τὴν ἐρωμένην του—τὴν Ἀμαζόγα, ἦτις δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ μία ζωηρὰ νοσοκόμος—πρηγάνει εἰς τὸ μέτωπον παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς συζύγου του, ἣν ἐγκαταλείπει μόνην μὲ τὴν μικράν των κόρην. Ἐρχεται τὸ ἄγγελμα τοῦ θαγάτου του ὑπὲρ πατριόδος. Σύζυγος καὶ ἐρωμένη—φίλαι—ἐκσποῦν εἰς κλάματα καὶ ἔσφωντά ἐστ' ἀρκετὴν ὥραν. Ἐγας ὑπάλληλος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ φέρει μερικά ἐνθύμια τοῦ πεσόντος εἰς τὴν σύζυγον, ἥ δοπιά ἐνῷ εὐλαβῶς τὰ ἀνασκαλεύει ἀνακαλύπτει ἐπιστολὰς τῆς ἐρωμένης καὶ τῆς φίλης της καὶ μένει κατάπλη-

κτος. Καὶ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ σκληρότης τοῦ συγγραφέως. Ἡ σύζυγος ἐκδιώκει τὴν Ἀμαζόνα καὶ συγχρόνως περιλούνει δι' ὑβρεων τὴν μνήμην τοῦ συζύγου της, διὸ ἀποκαλεῖ ἐπανειλημμένως προδότην καὶ ἀνανδρον. Ἡ Ἀμαζών ἀφοῦ συνέλθη διαμαρτύρεται πομπαδῶς κατὰ τῶν ὑβρεων, ἀποκαλούσα τὸν φονευθέντα ἥρωα, ἀλλὰ τὴν εὐγλωττὸν συνιγοῖσαν τῆς καταστρέφει εὐθὺς ἀμεώσας ἢ προθυμία μεθ' ἡς θέλει νὰ συζευχθῇ τὸν ἔπαρχον. Ἡ σύζυγος τὴν ἐλέγχει διὰ τὴν ὀλιγοποστίαν αὐτὴν πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἐρωμένου της, ἐκείνη κατανοεῖ τὸ σφάλμα της καὶ τὸ συνοικέσιον ματαιούσται. Ἐκ τῆς συντόμου αὐτῆς ἀφηγήσεως τῆς ὑποθέσεως καταδεικνύονται τὰ ἐλαττώματα τοῦ ἔργου, Ἀψυχολόγητος δὲ γαρακτήρης καὶ τῶν δύο γυναικῶν δύπερασπίσας τὴν πατριόδα διὰ τοῦ πταίσματός του ἐξευτελεῖται πρῶτον διὰ τῆς συζύγου μέχρι σημείου ἐμποιοῦντος δυσφορίαν, διὰ τὸν δὲ ἔξαγγινος κατόπιν κατὰ τρόπον ὅχι καὶ πολὺ ἵκανοποιητικόν.

“Ἡ ὑπόκρισις ὑπῆρξε πολὺ καλὴ. Ὁ θίασος ἐγισχύθη διὰ τῆς ἐκτάκτου συμμετοχῆς τῆς κ. Θεώνης Δρακοπούλου, ἡτις διεκρίθη εἰς τὸν πρωτεύοντα σκεδὸν ρόλον τῆς συζύγου, μολονότι δὲ τόνος τῆς ἀτόνου φωνῆς της τὴν ἀδικεῖ. Ἡ κ. Κυβέλη ὡς Ἀμαζών είχε μίαν ὀραίαν ἐμφάνισην μὲ τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημα, δικαιολογοῦσα μόνον οὕτω τὸν τίτλον τοῦ ἔργου, διστις καὶ οὐδένα ἄλλον τρόπον δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ὑποθέσεως.

“Ἡ «Ψυχὴ» τοῦ κ. Βώκου ἔχει ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν μὲ τὴν «Λίναν» τοῦ κ. Μελᾶ. Δὲν πρόκειται περὶ μιμήσεως, διότι ἀμφότερα τὰ ἔργα ἔχουν γραφῆ ἀπὸ καιροῦ. Ἡ «Λίνα» τοῦ κ. Μελᾶ, καίτοι ἀποτυχοῦσα, εἴνε ἀνωτέρα τῆς «Ψυχῆς». Πλέον ἀληθινή, μὲ καλλίτερον διάλογον, μὲ σκηνικὴν οἰκονομίαν τεχνικώραν. Καὶ εἰς τὴν «Ψυχὴν» τὸ αὐτὸν θέμα, μιᾶς γυναικὸς ἢ δοπιά ἔκαμε γύμον συμβατικόν, δὲν ἀγαπᾷ τὸν σύζυγόν της δοτικής ὄμως τὴν ἀγαπῆ ζήτηει κατὰ ἀγωτέρον, παραδίδεται εἰς τὸς ἀγκάλας ἐνῷ ἐραστοῦ, διστις ἔχει ἄλλην ἐρωμένην, ἐγκαταλείπεται ὑπὸ αὐτοῦ καὶ αὐτοκτονεῖ.

“Ἡ Ψυχὴ ἀγάντι νὰ πέσῃ ἀπὸ τὸ παράμυθον, ὃς ἡ Λίνα, πίπτει ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς. Τὸ πρόσωπον τῆς ήρωιδος, ἀβέβαιον καὶ ἰδεολογικόν, τοῦ ἐραστοῦ πολὺ ρωμαντικόν, τοῦ συζύγου της ἢ ἀγάπη μᾶλλον ἀναξιοπρεπῆς καὶ ἀρκετά ἀψυχολόγητος. Ἐν γένει τὸ ἔργον, λύει κατὰ τὸν κοινότερον τρόπον τὸ κοινωνικὸν ζήτημα τοῦ κατὰ συνθήκην γάμου, δὲν

έπροσκάλεσε δὲ καμιάν συγκίνησιν. Οἱ ἡμοποιοὶ ἔπαιξαν χωρὶς ὅρεξιν.

‘Η «Ξανθὴ Αιαρτία» κωμῳδία τοῦ γνωστοῦ παρ’ ἡμῖν Ἰταλοῦ συγγραφέως καὶ δημοσιογράφου Ἀρνάλδο Φρακκαρόλι. Τὸ ἔργον ἐγράφη πέροισι κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονὴν τοῦ συγγραφέως, ὥστις καὶ ὑπερσχέθη εἰς τὴν κ. Κυβέλην διὰ πρώτη αὐτὴ θὰ τὸ παῖδες πρὸιν ἔτι παιχθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν. Τὸ ἔργον εἶναι ἔξυπνα γραμμένον. Ὁ διάλογός του χαριτωμένος, ἀποδοθεὶς κάλλιστα ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ κ. Βενιαζέλη. Πρωτοτυπίαν ἡ ὑπόθεσις δὲν ἔχει. Υπενθυμίζει τὸ ἐπεισόδιον τῆς πρωγκηπίσσης Σιμιάν καὶ τοῦ βιολιστοῦ Ρίγου, ὃς καὶ τὴν Δεσποινίδα Κυκλών. Εἰς μίαν λουτρόπολιν ἀναμένεται ἡ πρωγκήπισσα Ξανθομαλλούσα ἡτοὺς ἐξ ἱδιοτροπίας δίδει κονσέρτα μὲ τὸν συνοδόν της μαέστρον, μεθ’ οὖν συζῆ. Η Ξανθομαλλούσα κάνει κόρτε μὲ τὸν καθένα. Ξετρέλλαμένοι τὴν τριγωνίζουν, τὴν Ξανθὴν αὐτὴν ἀμαρτίαν, πολλοῖ, ἐν οἷς καὶ εἰς κωμικὸς τύπος θέλων νὰ ἔσφροτρωθῇ τὴν γηραιάν σύνενδρον του. ‘Ἀλλ.’ ἡ Ξανθομαλλούσα δέν εἶναι ἡ περίφημος πρωγκήπισσα—ἡτοὺς καὶ ἐμφανίζεται ἀργότερα—ἀλλὰ μία ὑπανδρευμένη, ἡ ὁποία τὴν ἀντικατέστησε, ἀπαχθεῖσα ἀπὸ τὸν ἐγκαταλευφθέντα ὑπὸ ἐκείνης μαέστρον. Γίνεται συγάντησις τῆς δῆθεν Πρωγκηπίσσης μὲ τὸν ἄνδρα της, δι’ ἀμοιβαίας δὲ ξηλοτυπίας ἐνοῦγται καὶ πάλιν. ‘Ἡ δευτέρα πρᾶξις εἶναι θαψασία.’ Η τρίτη ὑπέρειπτοῦ ὅλου ἔργου. ‘Ἡ ἐκτέλεσις ἀφογοῖς. ‘Ολοὶ ἔπαιξαν μὲν ἔξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. ‘Ἡ κ. Κυβέλη ἀπαράμιλλος διὰ τὴν ἀρέλειαν, τὴν φυσικότητα, τὴν χάριν. ‘Ἡτο δόλος νομίζει τις ἀποκλειστικῶς δι’ αὐτὴν γραμμένος. ‘Ο κ. Νέζερ φυσιογνωμικῶς κωμικώτατος ὡς μαέστρος. ‘Ο κ. Λεπενιώτης, ὁ ὑπαγδρευμένος θαυμαστής, νοστιμότατος. ‘Ο κ. Παπαγεωργίου προσέθεσε πολὺ εἰς τὸ σύνολον, ὡς καὶ ἡ κ. Ζαφειροπούλου.

Μετὰ τὴν «Ἀμαζόνα», ἡ κ. Κυβέλη μᾶς ἔδωσε τὴν «Ἀνύψωσιν». Μετὰ τὸν Μπατάγη, τὸν Μπεργνοστάϊν. Πολεμικὰ καὶ τὰ δύο ἔργα, μὲ τὸν αὐτὸν σκοπόν: τὴν ἔξαρσιν τοῦ πατριωτικοῦ φρονήματος. Καὶ εἰς τὰ δύο δὲ ἔνοχος ἔρως ἔξαγνίζεται διὰ τῆς θυσίας ὑπὲρ πατριόδος. Εἰς τὴν «Ἀμαζόνα» κάνει ἡ σύζυγος τὸν σύζυγον. Εἰς τὴν «Ἀνύψωσιν», τὸν σύζυγος τὴν σύζυγον. Καὶ τὰ δύο τελειώγοντα σύμφωνα μὲ τὰς ἐπικαίρους ἀντιλήφεις. Συγχωροῦνται εἰς ἀπιστήσαντες διότι ἴγραπησαν ἥρωας. ‘Ἡ «Ἀνύψωσις» εἶναι καλλιτέρα τῆς «Ἀμαζόνος» διὰ τὸν σκοπὸν μιᾶςτα δι’ δὲν ἐγράφῃ. Μία εὐγλωττος συνηγορία ὑπὲρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θυσιάζονται διὰ τὰ ἔθνικά ίδεωδη, δσον καὶ ἐσφαλλαν ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ. ‘Ἡ β’ πρᾶξις—ἡ σκηνὴ μεταξὺ τῶν συζύγων—εἶναι δραματικῶτάτη, ἔξετελέσθη δὲ μετὰ τελειότητος. ‘Ἡ γ’ πρᾶξις εἶναι διλίγον πουραστική—μεταξὺ μόνον τῶν δύο ἔραστῶν, ἐπερχομένη ὡς τὸ συμπέρασμα τῶν ἀντικρουμένων συναισθημάτων καὶ ὡς ὑπεραπολογία τοῦ πολέμου.

‘Ἡ ὑπόθεσις ἐν συντομίᾳ εἶναι ἡ ἔξης. ‘Ἡ Ἐδιθ εἶναι σύζυγος; τοῦ κατὰ 20 ἔτη γεωτέρου της κειρούργου Κορδελλιέ. Αὐτὸς τὴν ἀγαπᾷ, ἀλλ’ αὐτὴ ὅχι ἀπ’ ἐναντίας ἀγαπᾷ ἔνα πρόφητην ἀξιωματικὸν καὶ ἡδη ἀεργον γλεντεῖ, τὸν Ζενού. Κηρύσσεται δὲ πόλεμος καὶ δ Ζενού ἀπέρχεται εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός· Ὡς Ἐδιθ μάτην ζητεῖ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ καὶ ἀγωνᾷ. ‘Ο

σύζυγος της ἀντιλαμβάνεται τὸ αἰσθημά της, τὸ ὅποιον ὄμοιογεται ἡ Ἐδιθ μετὰ θάρσους. ‘Ἐν τηλεγράφημα τοῦ Ζενού βαφέως τραυματισμένου καλεῖ τὴν Ἐδιθ παρὰ τὴν κλίνην τοῦ νοσοκομείου. Θέλει νὰ σπεύσῃ, ἀλλ’ ὁ σύζυγος τὴν ἐμποδίζει· ὅχι ἀπὸ ζήλειαν, ἀλλὰ διὰ νὰ περισώσῃ τὴν τιμὴν τὴν ἰδικήν του καὶ τῆς γυναικός του. Θέλει καὶ αὐτὸς νὰ χωρίσουν, ἀλλὰ μετὰ τὸν πόλεμον πρός ἀποφυγὴν τοῦ σκανδάλου. Κατόπιν βιαστούτης σκηνῆς, διὰ τὴν ὅποιαν κατόπιν ἀμφότεροι μετανοοῦν, δηλ. Κερδελλιέ ἀφίνει τὴν γυναικά του ἐλευθέραν νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ζενού. ‘Ἐπι τῆς κλίνης τοῦ τραυματίου γίνεται ἡ θλιβερά συνάντησις τῶν δύο ἔραστῶν. ‘Ο Ζενού θὰ ἀποθάνῃ ἐκ τῶν πληγῶν, ἀλλ’ ἀπατεῖ ἀπὸ τὴν Ἐδιθ, τὴν ἑτοίμην γάντοκτηνήσῃ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν συζυγικὸν οἰκον. Τοῦ τὸ δρκίζεται ἐπὶ τοῦ μετώπου του καὶ χωρίζονται μὲ τὸ διπλοῦν συναίσθημα, διὰ νὴ πατρίς καὶ ὁ ἔρως εἶναι ἀγώτερα τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν, ἀλλὰ συγχρόνως ἡ δόξα καὶ δ ὑπάτος ἀποκαθιστοῦν τὴν ἀρμονίαν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.

Τὸ ἔργον αὐτό, ἔνας παιάν της ίδεας τῆς πατρίδος, δύναται νὰ δογματισθῇ «Ἡ ἀνύφωσις τοῦ Μπεργνοστάϊν», ἡ καλλίτερος ὁ ἔξαγνισμός του. Είναι γνωσταὶ αἱ ίδεαι τοῦ Ιουδαίου δραματογράφου περὶ κοινωνίας. Τὰ οἰκογενειακά παραστρατήματα ἀνέταπε μετ’ ἀμειλίκτου καὶ ψυχρῆς σκληρότητος, τοῦ ἔφωτος δ’ ἐκήρυξε ἀπόλυτον καὶ ἐλευθέραν τὴν κυριαρχίαν. Αὐτὸς δὲ δ ἔδιος ὑπῆρξε φρόντιστος, εἶναι δὲ γνωστὴ ἡ σφρόδα πολεμικὴ κατὰ τοῦ ἔργου του «Ἄρπες τοι». Τώρα ὅτε ὑπηρέτησεν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Υζέρ καὶ τῆς Μακεδονίας, ἀφήκε νὰ ἐκχειλίσῃ τὸ πατριωτικὸν μένος εἰς τὴν «Ἀνύψωσιν». Παρ’ ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ θιάσου ὅπως κρατήσῃ τὸ ἔργον ἐπὶ σκηνῆς, ηρίθμισεν ἐλαχίστας παραστάσεις καὶ αὐτὰς μὲ διακοπάς.

‘Ἡ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη, ἡ τόσον δυνατὴ συγγραφεὺς ἡ σθιμάνθη μίαν ἔλλειψιν τοῦ θεάτρου. Δὲν μᾶς παρουσίασαν οἱ συγγραφεῖς ἐπὼς τώρα τὴν λαϊκήν ψυχὴν ἐπὶ σκηνῆς, ὡς ἔκαμαν οἱ Ρώσσοι διὰ τὴν πατρίδα των. Καὶ ἐγραψε τοία μονότραπτα, μὲ ντούσεσις στρεφομένας περὶ τὴν ζωὴν τῶν κατωτέρων τιχεών. Τὴν ἐργασίαν δ’ αὐτὴν τιμῶσα ἡ δ. Κοτοπούλη, ἔξελεε δύο δὲν αὐτῶν διὰ τὴν τιμητικήν της. Καὶ τῶν δύο δὲ τίτλος εἶναι δὲν αὐτός· «Χωριάτες». Εἰς τὸ πόδιον, ἔνας γέρων ἀλλὰ πλούσιος νοικοκύρης ἔχει γυναῖκα τὴν ὡμορφη Ρούσσα, ἡ ὁποῖα ἀγαπᾷ ἔνα ὡμορφό παλληκάρι. ‘Ἡ πεθερά της καταδίδει τὴν ἀπιστήσαντα εἰς τὸν γυιόν της, δστις παρακινεῖ τὴν μητέρα του νὰ σκοτώσῃ τὸν ἐρωμένον τῆς γυναικός του. Τὸ ἐγκλήμα συντελεῖται ἀλλ’ ὁ γέρων σύζυγος κατανοεῖ ὅτι ἡ Ρούσσα δὲν θὰ ὑπάρχῃ δι’ αὐτῶν καὶ τὴν παρακαλεῖ διὰ νὰ σωθῇ νὰ πῇ ὅτι δ ἐραστής τὴν ἐβίασεν αὐτὴν ὅμως πλήρης ἀγανακτήσεως διαλαλεῖ ὅτι δ ἀνδρας της εἶναι δρονῆς.

Εἰτο δεύτερον ἔργον, ἡ Μαρία εἶναι μία κήρα δυστυχισμένη· τὰ παιδιά της πεινοῦν. Στὸ σπίτι της καταφεύγει ἔνας ἐπικεκηρυγμένος ἐγκληματίας. ‘Ἄν τὸν καταδώσῃ θὰ λάβῃ 50 λίρες ἀμοιβήν. Καὶ παλαίσει μεταξὺ τῆς συνειδήσεως της νὰ μὴ γείνῃ ἀφοριμὴ νὰ καθῇ ἔνας ἀγθρωπός ποὺ τῆς ἐξήτησεν ἀσ λον καὶ τῆς ἀνάγκης χρημάτων διὰ νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειάν της. Τὸ δεύτερον συναίσθημα πρός στιγμὴν ὑπερισχύει, τὸν καταδίδει, ἀλλ’ εὐθὺς μετανοεῖ καὶ παρακαλεῖ τὸν φυγόδικον νὰ φύγῃ διὰ γά γλυτώσῃ. ‘Ἀλλ’ αὐτὸς βλέ-

πων τὴν δυστυχίαν τῆς οἰκογενείας ἀφίνει νὰ τὸν συλλάβουν, ἐνῷ ἡ Μαρία γονυκλινής ζητεῖ παρ' αὐτοῦ συγχώρησιν.

Καὶ εἰς τὰ δύο ἔργα ἡ κ. Καζαντζάκη ἔδειξεν, ἀν δὴ σκηνικὴν πεῖθαν, πάντως συγγραφικὰ χαρίσματα. Έχουν ἀμφότερα σκηνάς, αἱ δοποῖαι κάμνουν πολλὴν ἐντύπωσιν. Τὰς ἔξιντάνευσε δὲ μὲ τὴν δραματικήν της τέχνην ἡ δ. Κοτοπούλη.

Ο «Γελωτοποιὸς τοῦ Βασιλέως» ἐκ τῶν πρώτων θεατρικῶν ἔργων τοῦ κ. Πολ. Δημητρακοπούλου, πρὸ ἑτδόν παιχθὲν, ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ κ. Μυράτ διὰ τὴν τιμητικήν του, ἡτις ἐστιμείωσεν ἀπίστευτον φεντόρ τιμῶν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον, διατιμηθέντος ἕκαστου καθίσματος ἀντὶ 100 δραχμῶν. Ο «Γελωτοποιὸς» ἀνεκαινίσθη τόσον, ὅστε νὰ μετέχῃ καὶ τοῦ Ἀβερωφείου διαγωνισμοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι λαμπτοὶ ἔγιναν ἥδη στίχοι διμοικοτάλητοι, ἡ δὲ γλῶσσα ἀπλῆ. Η σύμμορφικὴ φιλοσοφία τοῦ κυφοῦ καὶ ὑποσκάζοντος γελωτοποιοῦ, δημεύεισεν ἀπίτυχίας ἐπεδύθη ὁ κ. Μυράτ, ἐστιμείωσε σπινθηρισμοὺς εὐφυῖας. Τὸ ἔργον—ἴλαροταγφωδία—έλινε ἰστορικὸν πλεκόμενον περὶ τὴν ἐποχὴν τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Μιχαήλ. Εἶνε ἔν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἔργα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου,

Ο θίασος τῆς δ. Κοτοπούλη ἔδωσε τὴν Ἰταλικὴν κωμῳδίαν τοῦ Μπούτι τὸν Κούκον· ἡ δοποῖα ἀπέτυχε, προετοιμάζει δὲ τὸ ὡραῖον, ἡ Ἰταλικὸν ἐπίσης, ἔργον τὸν «Κισσόν». Θὰ δώσῃ κατόπιν τὴν φάρσαν τοῦ κ. Βλάχου· ὃ ἀλεῦσι μιὰ καὶ εἶποι ἡ ὄκα, τοὺς «Βαμπίρ» παρφωδίαν τοῦ κ. Μωραΐτην, ἐν δρᾶμα τοῦ γλύπτου κ. Τόμπου τὸ «Στοιχειωμένο σπίτι» καὶ ἀργότερα τὴν «Κλυταίνηστραν» τοῦ κ. Ι. λ. Ροδοκανάκη.

Τὸ «Ἐγγλέζικο καρδοτσάκι», κωμῳδία τοῦ Μπέρο, μία ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐπιτυχίας τοῦ Παρισινοῦ «Ζυμνίζ». Η ὑπόθεσις Ἀγγλικὴ, πλήρης ἐξυπνάδας καὶ κάριτος. Εἶνε γραμμένη εἰς τὸ ὑφος τοῦ «Βαπτιστικοῦ τῆς Κυρίας», ἀλλὰ δὲν εἰχε τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν. Η κωμῳδία ἐπαίχθη καὶ ἀπὸ τοὺς δύο θιάσους, Κυβέλιης καὶ Κοτοπούλη, κατεβιάσθη δὲ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἐκ τῶν προγραμμάτων ἐνωρίτατα.

— Κατὰ τὴν τιμητικὴν τῆς κ. «Εἰκελ ἐδόθησαν δύο μονόπρακτες διπερέτες κάριν αὐτῆς γραφεῖσαι. «Η Πανούργια τοῦ Ἀρλεκίνου, μὲ κείμενον τοῦ κ. Λιδωρίκην ἔργον τοῦ εἰδούς τῆς ἐποχῆς τῆς περιφύλου «Ιταλικῆς Κωμῳδίας» μὲ μουσικὴν τοῦ κ. Χατζῆ-αποστόλου γραμμένην εἰς τὸ ὑφος τῶν «Παληγάτων» καὶ «Στὴ γκαρδοσονιέρα» κείμενον καὶ μουσικὴ τοῦ κ. Θ. Σακελλαρίδου.

— Ο κ. Ἀχ. Μαρδᾶς, δοτις πέρσοι ὑπεδύθη τὸν «Οὐδέλλον», ἐνεργαίσθη ἐφέτος ὡς «Μάκβεθ». Ο δυνατὸς καλλιτέχνης ἐμελέτησε πολὺ καὶ ἐψυχολόγησε τὸν δυσκολὸν ρόλον, τὸν δοποῖον ἐπαίχε κατ' ίδιαν ἀντίληψιν. Κατήργησε λ. χ. τὰ φωντάσματα, τὰ διπλῖα ἀνεπλήρωσε μὲ τὴν ὑπόκρισιν. Επαίχε μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ ἔκφρασιν. Πολὺ καλός ὁ κ. Δελενάρδος καὶ ἡ μετά μακρὰν ἀπονοίαν ἐκ τῆς σκηνῆς ἐμφανίζομένη κ. Βεάκη ἡ δοποῖα ὡς λαίδη Μάκβεθ συνειέλεσεν εἰς τὴν ἀρμονικὴν ἀπόδοσιν τοῦ συνόλου.

— Ἐξαιρετικὴ τιμὴ ἀπενειμθῆται εἰς τὴν κ. Κυβέλην

Θεοδωρίδιν. Η Γαλλικὴ Κυβέρνησις τῇ ἀπένειμε τὸ ἀνώτερον παράσημον τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀκαδημίας. Εἶνε ἡ δευτέρᾳ φορά—διότι ὅμοιον παράσημον φέρει καὶ δ. κ. Πολ. Δημητρακόπουλος—καθ' ἥν ἀξιοῦται τοιαύτης τιμῆς ἡ Ἑλλ. τέχνη.

— Θίασοι νέοι καταρτίζονται. Οἱ ἐκ τοῦ θιάσου νῆς δ. Κοτοπούλη ἀποκωρήσαντες ἡθοποιοί ἔξήτησαν διὰ 40 παραστάσεις τὸ Βασιλικόν.

Ο Σύλλογος τῶν θεατρικῶν συγγραφέων ἀπεφάσισε —δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά—καταρτισμὸν θιάσου διὰ νὰ παίζονται ἀποκλειστικῶς ἔργα τῶν μελῶν αὐτοῦ. Καὶ τὸ πλέον ἀποτυγχάνοντος ἔργον θὰ παίζεται τοῖς τούλαχιστον, τὰ δ' ἐπιτυγχάνοντα ἐφ' ὅσον δὲν ζητιοῦται ἡ Ἐταιρία. Τρίτος θίασος ἐκ φιλελευθέρων ἡθοποιῶν, ἐπιστρέψας ἐκ Πελοποννήσου θὰ περιοδεύσῃ εἰς Μακεδονίαν, δίδων παραστάσεις εἰς τὸ μετωπον κάριν τοῦ στρατοῦ.

— Ἀπέθανεν ὁ ἡθοποιὸς Περ. Θησεὺς, διακριθεὶς εἰς πολλὰ ἔργα, λόινως κομιειδόλια καὶ ἐπιθεωρήσεις, δημιουργήσας τύπους ἔξαιρετικούς.

— Η «Ἐταιρεία τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» ὡργάνωσε δύο παραστάσεις μονοπράκτων ἔργων ἐκ τῆς θεατρικῆς φιλολογίας τῶν Συμμάχων Κρατῶν. Τὰ Συμμαχικὰ μονόπρακτα ἐπαίχθησαν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον διὰ μίαν μόνην φοράν ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς κ. Κυβέλης. Κατὰ τὴν πρώτην ἐσπερίδα ἐπαίχθη ἐν Σερβίκῳ, ἐν Ρωσικὸν καὶ ἐν Γαλλικόν. —Τὰ «Δειλινὰ σκοτάδια» τοῦ κόμιτος Βάινοβιτς ἐπροξένησαν πολλὴν ἐντύπωσιν καίτοι ἔχουν τοπικὸν χαρακτῆρα, διὰ τὴν δραματικὴν ἐσωτερικότητά των· περιγράφεται μελαγχολικῶς μιᾶς παλαιᾶς Σερβικῆς ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, πιστῆς εἰς τὰς ίδεας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς. Τὸ Ρωσικὸν ἦτο ἡ καὶ ἀλλοτε παιχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐφασιτεχνῶν τῆς «Τέχνης» «Ἀρκούδα» χαραστάτη κωμῳδία τοῦ Τοέχωφ—μία περιπέτεια ἐνδε ἀγροίκους γαιοτήμιον μὲ μίαν θελητικὴν χήραν· Τὸ Γαλλικὸν «Χωρὶς Εἰδήσεις» τῶν Γκοφίκ καὶ Δουμᾶ, ἐμπνευσμένον ἐκ τοῦ πολέμου, ἐπαίχθη εἰς τὴν «Γαλλικὴν Κωμῳδίαν» ἐπὶ τῇ ἐπετειώ τῆς μάχης τοῦ Μάρονη. Εἶνε δραματικότατον, ἐξελίσσεται δὲ ἡ ἡ ὑπόθεσις ἐπὶ ὑπερωκεανέον, καθ' ἥν στιγμὴν τορπιλλίζεται ὑπὸ Γερμανικοῦ ὑποβρυχίου. Καὶ οἱ Γάλλοι εἰπιβύται πνίγονται ψάλλοντες τὴν Μασσαλιώτιδα. Η ἐκλογὴ ἦτο καταλληλος, διότι ἔκαστον προεκάλει καὶ μίαν ξεχωριστὴν ἐγιτύπωσιν. Πεσσομημίδης εἰς τὸ πρῶτον, φαιδρότης εἰς τὸ δεύτερον, ἐν θυσιασμῷ εἰς τὸ τρίτον.

Κατὰ τὴν ἐδευτέρων παράστασιν θὰ παιχθοῦν ἐν Αγγλικὸν, ἐν Ἰταλικὸν καὶ ἐν Βελγικόν.

— Ο θίασος τῆς κ. «Ἐλληνος Αφεντάκη» ηρχισε τὰς παραστάσεις εἰς τὸ Δημοτικόν θέατρον μὲ τοὺς «Γρεγανιδέρους». Ο κ. Χρυσομάλλης ὑπεδύθη τὸν Βεργάνδον, ρόλον τὸν διποῖον πρῶτος αὐτὸς ἐδίδαξεν. Η δ. Περπινᾶ εἰχε ἐπιτυχίαν ὡς Τζίλδα εἰς τὸν «Ριγολέττον» καὶ ἡ δ. Φράου ὡς Κάρμεν ἐπαιξε πολὺ καλά.

— Ο δημοφιλῆς καὶ χαριέστατος κωμικὸς κ. Βιλλάρδ καταρτίσας ἵδιον θίασον ἔδωσεν εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης μίαν ἐλευθεριάζουσαν Ἑλληνογαλλικὴν ἐπιθεωρησιν καὶ γραφεῖσαν ὑπὸ σὺ οὐ καὶ τοῦ κ. Δραγάτοη, τὸ «Φαινόμενον». Ξεχειρίζεται τὸν δραματικόν της τοιαύτης τιμῆς της τέχνης.

δημίαν και τὸν Εἰκονοπάλην—εὐφυεστάτην σάτυραν τῶν φυτουριστῶν ζωγράφων, Πρωταγωνιστεῖ δὲ Βιλλάρ—θαυμάσιος Ἰδίως δέ Σαρλώ, οὐκ. Λόλα Κύρου, οὐκ. Πρινέας δὲ διποῖος ἐπρεπε τὰ χρησιμοποιηθῆ διαφορετικά και δύο Γαλλίδες, η χορεύτρια Θάλεια και η λίαν εὔσωμος κ. Ντεστρά, ἐμφανιζομένη δέ κοινωνέρ. Τὸ φινάλε τῆς γ' πράξεως θεαματικώτατον και πολὺ ἐπιτυχημένον σκηνικῶς.

— Τὸ τελευταῖον ἔργον τὸ διποῖον ἔδωκεν δὲ θίασος τῆς κ. Ἔγκελ εἰνε δὲ «Μεφιστό», ἐπιθεώρησις διποέρττα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Μᾶλλον ἐπιθεώρησις, ἔξυπνη, διπος δύλα τὰ ἔργα τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Ή μουσική, τοῦ κ. Οίκονομάκου, πολὺ καλή.

— Η «Διαβόλογνωναίκα», νέα διποέρττα παιχθεῖσα ὑπὸ τοῦ θιάσου Γαπαϊωάννου. Ἔξυπνο τὸ λιμπρέττο, γλυκερά η μουσική. Εἰς τὴν Εὐρώπην, διπος παίζεται ἀκόμη, ἐσημείωσεν ἔξαιρετικήν ἐπιτυχίαν.

— Εἰς ἐκτάκτους παραστάσεις ἐδόθησαν δύο πα-

τιωτικά ἔργα, διπος «Γυιός τοῦ Ψηλορείτη» και «Πόλεμος η Ειρήνη»; και ἐν κοινωνικὸν «Τὸ Στήγμα» τοῦ κ. Θ. Κυπραίου.

— Ελλήνεν δη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν θεατρικῶν ἔργων τῆς τελευταίας διετίας εἰς τὸν ἡ. βρεφώφειον διαγωνισμόν. Υπεβλήθησαν 19 πολύπρακτα και διπονόπρακτα. Ή κρίσις θὰ δημοσιευθῇ τὸν Ιανουάριον.

— Ο ὑπὸ τῆς «Ἐταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» προκηρυχθεὶς διαγωνισμὸς πρὸς συγγραφὴν τοιποάκτου ἔργου ἀνεβλήθη διπος ἀργότερον, καιδ' ὅσον ἐκ τῶν ὑποβλήθεντων τινὰ μὲν δὲν ἔξεπλήρωσαν τοὺς διορισμοὺς τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκριθησαν ἀνεπιτυχῆ.

— Ομάς ἐρασιτεχνῶν, εἰς ἦν ἀνήκουν οἱ κ. κ. Τσιτιλιάνος, Καλλιγάς και αἱ δεσπ. Δαμασκηνοῦ και Ζερβοῦ θὰ παίξῃ προσεχῶς τὴν «Ἀρλεξάνων» τοῦ Δωδέ και τὴν «Ἐνφιντέλ: τοῦ Πόρτο Ρίς.

΄ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ ζ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Ἐν τῇ Διαρκεὶ Καλλ., Ἐκθέσει ἐπωλήθησαν τὰ ἔξης ἔργα: Τοῦ κ. Λ. Γεραλῆ η Νεότης και η Ἐξομολόγησις τοῦ κ. Ἀπ. Γεραλῆ, ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Χρυσοχοΐδου, «Στ' ἄμπελι» τοῦ πρώτου ὑπὸ τοῦ κ. Δροσοπούλου, τὸ τοπεῖον Κερκύρας τοῦ κ. Κογεβίνα και διπος «Καταυλισμὸς» τοῦ κ. Χρηστοφῆ ὑπὸ τοῦ κ. Ἡσαῦ, τὸ Παλαιὸν Φάληρον τοῦ κ. Λουκίδου ὑπὸ τοῦ κ. Π. Μακρῆ, δύο τοπεῖα τοῦ κ. Μποκατσιάπη και τὸ Φθινόπωρον εἰς τὸν Παραγασσόν τοῦ κ. Φαρεκύδου ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Καρούσου, η σπουδὴ ὑπαίθρου τοῦ κ. Γουναροπούλου ὑπὸ τοῦ κ. Χάρτ, διπος Λυκαβηττοῦ τοῦ κ. Ἀριστέως ὑπὸ τοῦ πρεσβυτεῦν κ. Ντεμίντωφ, η Κλεισμένη πόρτα τοῦ κ. Ροΐλου ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ἐμπιρίκου και αἱ Ψαρόποιλες τοῦ κ. Σ. Μηλιάδου.

— Πολυταλάντος φιλότεχνος εἶχε τὴν ἔμπνευσιν νὰ στολίσῃ τὸ μέγαρόν του μὲν ἀντίγραφι ἔργων τῆς Ἐθν. Πινακοθήκης, πρὸς τοῦτο δέ ἀνέθεσε τὴν ἀντιγραφὴν εἰς τὸν κ. Γ. Χατζόπουλον ἀντὶ 100,000 δρ. Η ἵδεα ἐθεωρήθη ἀτυχής, διότι μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸν θὰ ἡδύνατο νὰ καταρτίσῃ καλλίστην πινακοθήκην ἐκ πρωτοτύπων ἔργων.

— Οι καλλιτέχναι κ. κ. Λουκίδης και Γιαναρᾶς ἔξεθηκαν εἰκόνας παριστώσας τὸν ἥθοποιὸν κ. Μαρδαν ὡς «Μάκρεθ». Ἀμφότεροι ἀπέδικαν ἀριστα τὸν καρακτῆρος, διπος τόσον ἐπιτυχῶς ὑποδύεται διπος Ἐλληνην καλλιτέχνης. Ἐπίσης δὲ κ. Στεργίους ἐφιλοτέχνησε προτομὴν τοῦ κ. Μαρδᾶς εἰς τὸν αὐτὸν ρόλον.

— Ἐψηφίσθη διμοφώνως δέ καθηγητὴς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ κ. Κολλινάτου, οὐκ. Ἀλ. Νικολούδης.

— Υπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβούλου Ἀθηναίων ἀπεφασίσθη ὥστε στηθῆ δὲ προτομὴ τοῦ μουσουργοῦ Σαμάρα, δαπάναις τοῦ Δήμου, εἰς τὸν πρὸ τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου κήπον.

— Κατὰ τὸν Ἀβερώφειον καλλιτεχνικὸν διαγωνισμὸν ἐπέτυχον δέ κοινωνέρ. Εἰς μὲν τὴν ζωγραφικὴν

οἱ κ. κ. Α. Γεραλῆς και Γ. Γουναρόπουλος, εἰς δὲ τὸν γλυπτικὴν δὲ κ. Αντ. Σάκης.

— Ο κ. Ἐπ. Θωμόπουλος δύο νέους ἐφιλοτέχνησε πίγακας, τὴν «Κόρην τοῦ ἀγροῦ» και τὸ «Φθινόπωρον» διακρινομενούς διὰ τὸν θαυμάσιον φωτισμὸν, τὸν πλήρη Ἀττικοῦ ἥλιου. Οἱ πίνακες [ἱγησάσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Σταυρούλοπούλου. Ἐξέθεσε δὲ ἐν ὥραιον «effet de neige» τῆς 'Αρροπόλεως.

— Εν Παρισίοις δὲκεν στονδάζων «Ἐλληνην γλύπτης κ. Φωκίων Ρώκ έξεθηκε μαρμαρίνην προτομὴν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καιδεμείσαν ἐπαινετικῶς ὑπὸ τῶν Γάλλων κριτικῶν.

— Ἐνεκρίθη δη σύστασις ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου δέ προέδρου, τῶν Κοσμητόρων τῶν Σχολῶν δέ μελῶν και τοῦ Κοσμήτορος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Σ. Μενάρδου δέ γραμματέως, εἰς τὴν δόποιαν ἐπιτρέπεται δη συλλογὴ ἔργων μεταξὺ τῶν τροφίων τοῦ Πανεπιστημίου μεζούι τοῦ τέλους [τοῦ 1918 πρὸς ἀιγέροιν ἀνδριάντος τοῦ ἀειμνήστου Κυβερνήτου τῆς Ἐλλάδος Ἰωάννου Καποδίστρια πρὸ τῶν προστυλίων τοῦ Πανεπιστημίου, και πλησίον τοῦ ἀνδριάντος Κοραῆ, διπος αὐτὸν δὲ και θὰ παρισταται δη Καποδίστριας παθήμενος. Θ' ἀποκαλυψθῇ τὴν 25 Μαρτίου 1921.

ΣΥΜΜΙΚΤΑ

Ἐν Πύλῳ ἐπανηγρίσθη δη συμπλήρωσις 90 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναναρίου (8 Ὁκτωβρίου). Η ἴστορια ἐπέτειος ἐνωτάσθη και ἐν Ἀθήναις, ἐκφωνήσαντος, παρουσίᾳ τοῦ Βασιλέως και τῆς Κυβερνήτης, τὸν πανηγυρικὸν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σωτηρίαδου. Εν Πύλῳ ἀπεφασίσθη δη ἰδρυσις τῶν ἀνδριάντων τῶν τριῶν νανάρων.

Πρὸς τούτοις δὲ ἐν Παρισίοις «Ἐλληνην πρεσβευτής ἔπειμψεν εἰς τὸ Ἐθν. Νομισματικὸν Μουσεῖον μέγα νόμιμοτάσμιον, ἔργον τοῦ διασήμου Γάλλου σφραγιδολύφου Ντομάρ, ἀναμνηστικὸν δὲ τοῦ Γάλλου Νανάρου Δεριγνύν. Έκ τῆς μιᾶς ὄψεως φέρεται δη